

ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАРАХУВАННЯ НА БЮДЖЕТ



За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 22-23 від
11 червня 2018 р., с. 2;

- офіційного веб-сайту МОН України
<https://mon.gov.ua/ua/news/z-2019-roku-vstupniki-v-medichni-ta-pedagogichni-vishi-sho-zahochut-pracyuvati-v-selah-mozhut-buti-zarahovani-pershochergovo-postanova-kmu>

Під час засідання Кабміну 30 травня 2018 року урядом було прийнято постанову «Деякі питання реалізації права осіб на першочергове зарахування до закладів вищої медичної і педагогічної освіти за державним (регіональним) замовленням», в якій зазначається, як відбуватиметься першочергове зарахування на бюджет тих вступників, котрі укладуть угоду про відпрацювання в селах або селищах міського типу. Документ набере чинності з 1 січня 2019 року й діятиме, починаючи зі вступної кампанії 2019-го.

Скористатися правом першочергового зарахування зможуть вступники до медичних та педагогічних закладів вищої освіти (ЗВО) на спеціальності галузей знань 01 «Освіта/Педагогіка» і 22 «Охорона здоров'я». Їм треба буде відпрацювати в сільській місцевості не менш, як 3 роки – на цей період фахівцям безкоштовно надаватимуть житло з оплатою опалення й освітлення.

Міністр освіти і науки Лілія Гриневич зауважила: «Наприкінці 2016 року Верховна Рада відмінила примусове працевлаштування випускників медичних вишів, адже вільний вибір місця подальшої роботи – це їхнє конституційне право. Водночас була передбачена можливість першочергового зарахування до медичних і педагогічних університетів тих вступників, які самі виявляють бажання відпрацювати в сільській місцевості. І сьогодні Уряд прийняв дуже важливе рішення, визначивши, як відбуватиметься цей процес – хто формуватиме потребу в кадрах, як укладатимуться угоди тощо. Ми сподіваємося, що це дозволить покращити рівень надання освітніх та медичних послуг в селах, залучити туди більше молоді».

Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад будуть визначати прогнозовану потребу у фахівцях з вищою медичною чи педагогічною освітою. Вони до 1 лютого подаватимуть відповідний список до ОДА, де до 1 березня оголошуватимуть конкурс на укладення угод для відпрацювання. Перевага надаватиметься жителям тих населених пунктів, де розташований роботодавець (або найближчих до них).

Підписання Угоди з переможцями триватиме до 30 травня. У підсумку вступники отримують право на першочергове зарахування, а роботодавець – гарантію наявності фахівця за визначеною спеціальністю (спеціалізацією) та рівнем вищої освіти не менше ніж на 3 роки.

Випускник після закінчення навчання повинен буде протягом місяця прибути до місця відпрацювання, укласти трудовий договір та приступити до роботи. При відмові випускника виконувати умови угоди, йому потрібно буде відшкодувати кошти, витрачені ЗВО на його підготовку.

Постановою КМУ також затвердили Типову угоду, в якій прописано права та обов'язки сторін.

Для полегшення процесу перевірки використання сільського коефіцієнта під час вступної кампанії МОН планує верифікувати перелік сільських шкіл.



ІНСТИТУТ ОСВІТНЬОГО ОМБУДСМЕНА



За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 22-23 від 11 червня
2018 р., с. 2;

- офіційного веб-сайту МОН України:
<https://mon.gov.ua/ua/news/z-1-sichnya-2019-roku-v-ukrayini-zyavitsya-osvitnij-ombudsmen-sho-zahishatime-prava-uchniv-studentiv-osvityan-i-naukovciv-uryad-prijnyav-vidpovidnu-postanovu>

Урядом під час засідання 6 червня 2018 року було прийнято постанову, в якій акцентовано увагу, що в Україні з 1 січня 2019 року має з'явитися Інститут освітнього омбудсмена, що захищатиме права здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників.

Міністр освіти і науки зазначила: «Зараз у нас активно відбувається децентралізація – значні повноваження та кошти передаються на місця, університети та наукові установи, які стають дедалі більш автономними. Це необхідно – на місцях краще зрозуміло, як ефективно використати ресурси. Але, на жаль, ми стикаємось і зі зловживаннями. Тому мають бути розвинені інструменти, що стануть запобіжниками та захистять права учнів, студентів, освітян і науковців».

Лілія Гриневич наголосила, що до посади освітнього омбудсмена виписано дуже чіткі вимоги. Зокрема, він не може поєднувати свою роботу з іншою діяльністю, окрім творчої та викладацької, має бути громадянином України, що проживає на території держави не менше 5 років, мати вищу освіту та відповідний досвід роботи, а також вільно володіти державною мовою.

Для допомоги освітньому омбудсмену працюватиме спеціальна служба, що складатиметься з 15 осіб.

Також передбачається, що після отримання скарги про порушення прав у сфері освіти служба мусить розглянути її у строк не більше 1 місяця. Саме за результатами цього розгляду освітній омбудсмен приймає рішення про

обґрунтованість чи необґрунтованість скарги та надає письмову відповідь про результати її розгляду.

Якщо скарга обґрунтована, освітній омбудсмен протягом п'яти робочих днів вживає заходів до поновлення та захисту порушених прав заявників.

Омбудсмен може надати потрібні роз'яснення й рекомендації закладам та органам місцевого самоврядування, а також надати консультацію заявнику і навіть представляти його інтереси в суді.

Під час обговорення виникла пропозиція, що освітній омбудсмен має приділяти особливу увагу проблемі забезпечення умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами у школах.

Л. Гриневич відзначила, що це безсумнівно є в межах повноважень новоствореного інституту. Таким чином постанову буде доповнено додатковим пунктом обов'язків омбудсмена.

ДОСТУП ДО БАЗ ДАНИХ SCOPUS ТА WEB OF SCIENCE ЗА КОШТИ БЮДЖЕТУ



За матеріалами:

- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 22-23 від 11 червня 2018 р., с. 2;
- офіційного веб-сайту МОН України: <https://mon.gov.ua/ua/news/ukrayinski-vishi-mozhut-pozmagatisya-za-bezkoshtovnu-peredplatu-do-baz-danih-scopus-ta-web-science>

Вивчивши результати користування міжнародними науковими базами Scopus та Web of Science тими університетами, що виграли конкурс та були підключені до них в жовтні 2017-го, Міністерство освіти і науки України дійшло згоди на проведення ще одного циклу передплати за кошти бюджету та надання доступу до вищезазначених баз даних ЗВО та науковим установам МОН.

Новий цикл відбору також відбуватиметься за конкурсом. Під час його проведення враховуватимуть такі показники: кількість публікацій у наукових журналах, що включені до Web of Science та Scopus, можливість надання доступу до баз представникам інших організацій тощо.

Генеральний директор директорату науки МОН Дмитро Чеберкус зауважив: «Торік ми провели конкурс та вперше за кошти держбюджету централізовано підключили до баз 103 українських ЗВО та наукових установ МОН. Зокрема, 68 закладів отримали доступ до Scopus, 64 – до Web of Science (29 – до обох баз). Доступ був розподілений так, щоб охопити ним майже всю країну. У кожному обласному центрі, а також таких містах, як

Маріуполь, Кривий Ріг, Кременчук, Мелітополь, зараз є доступ до обох баз даних».

Дмитро Чеберкус наголосив, що з першого місяця підключення установ до міжнародних наукових баз даних МОН постійно вивчало активність та динаміку використання абонентами доступу до них баз. Очільник директорату зазначив: «Наразі ми проаналізували інформацію за перші 7 місяців передплати і спостерігаємо досить позитивну тенденцію. Якщо в перший місяць через ці підключення було зроблено 22,5 тисяч запитів, то зараз цей показник зріс більш як втричі – близько 70-75 тисяч запитів на місяць. А в грудні, наприклад, кількість запитів взагалі перетнула позначку в 100 тисяч. Тобто ми побачили, що користування базами є затребуваним серед українських науковців, допомагає їм інтегруватися у світову наукову спільноту. Тому прийняли рішення про відбір на другий цикл підключення».

ВИПУСКНИКИ – ВОЇНАМ ОПЕРАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ СИЛ



За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 22-23 від 11 червня
2018 р., с. 3;

- офіційного сайту КЗ «Запорізька
спеціалізована школа-інтернат II-III
ступенів «Січковий колегіум»» ЗОР:
<https://zski.com.ua/>;

- офіційного сайту департаменту освіти
і науки Запорізької
облдержадміністрації:

<http://osvita.zoda.gov.ua/випускники-січового-колегіуму-воїна/>

Для одинадцятикласників Січового колегіуму вже стало традицією брати участь у благодійній патріотичній акції «Випускник – воїнам ООС», яка була започаткована учнями цього ж закладу декілька років тому.

25 травня 2018 р. після прощального вальсу та щирих побажань на майбутнє випускники колегіуму разом з волонтером Світланою Лозовою відвідали обласний військовий шпиталь, в якому перебувають більше 70 бійців із різних областей України. Учні передали зібрані кошти в розмірі 5 тисяч гривень воїнам на медпрепарати та лікування.

Цьогорічні випускники звернулися до всіх небайдужих, до учнів братства всього Запорізького краю з проханням підтримати цю акцію, зробивши власний вибір: святкування, чи допомога тим, хто захищає наше сучасне і майбутнє – воїнам ООС!

УПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ



За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 24 від 18 червня
2018 р., с. 2;

- сторінки «Фонд Порошенка» на
Facebook:

<https://www.facebook.com/PoroshenkoFoundation/posts/1809528972441874>

У червні за ініціативи Фонду Порошенка разом із директором інклюзивної та позашкільної освіти МОН у м. Мелітополь Запорізької області відбувся дводенний тренінг «Впровадження інклюзивної освіти в Україні: регіональний вимір» для представників спілки громадських об'єднань та батьківських колективів з усієї України.

У своєму зверненні до учасників тренінгу, Марина Порошенко наголосила, що сьогодні в Україні набирає потужних обертів освітня реформа, невід'ємною частиною якої є інклюзивна освіта: «Дуже важливо, що показники долучення дітей з особливими освітніми потребами до загальноосвітніх закладів збільшилися у десятки разів, а українці відчули реальні зміни щодо отримання якісної освіти для своїх дітей».

Дружина Президента підкреслила, що для успішної реалізації цієї реформи дуже важлива тісна співпраця між державою й громадськими організаціями та батьківськими колективами: «Настав час об'єднати наші зусилля – для більш ефективного впровадження інклюзивної освіти в українському суспільстві. Для цього дуже важливо побудувати таку мережу громадських організацій, яка буде мати свої представництва в усіх регіонах України та злагоджено працювати».

Генеральний директор директорату інклюзивної та позашкільної освіти МОН Лариса Самсонова зауважила, що одним із ключових завдань є виховати лідерів, які популяризуватимуть ідею інклюзії на місцях. Вона висловила впевненість, що тут є доречною допомога громадських організацій та батьківських об'єднань, адже вони як ніхто добре знають про проблеми у навчанні таких дітей. Цим тренінгом МОН започатковує побудову всеукраїнської мережі громадських організацій, які матимуть представництва у кожному регіоні. Вони, зокрема, здійснюватимуть контроль за організацією та навчанням дітей з особливими освітніми потребами.

Для кращої адаптації таких дітей у школах та дитсадках мають створюватися команди психолого-педагогічного супроводу. Вони розроблятимуть індивідуальні програми розвитку, за якими вчитиметься дитина, а також коригуватимуть їх за потреби. Примірне положення про створення таких команд уже розміщено на сайті МОН. Л. Самсонова зазначила, що створення команд супроводу допоможе об'єднати зусилля батьків, педагогів та фахівців інклюзивно-ресурсних центрів для соціальної

адаптації дітей. У розробленому положенні передбачено, що члени команди повинні працювати на умовах толерантності та конфіденційності.

До складу «шкільної» команди мають увійти керівники закладу освіти (директор чи його заступник з навчально-виховної роботи), вчителі та їх асистенти, вчитель-реабілітолог, соціальний педагог, психолог та, за потреби, вчитель-дефектолог. У «дошкільну» команду теж входять директор, вихователь і його асистент, соціальний педагог, учитель-дефектолог та реабілітолог, а також членами команди обов'язково мають бути батьки чи законні представники дитини з особливими освітніми потребами. Батьки, завдяки постійній роботі з педагогами, зможуть оперативно дізнаватися про стан здоров'я дитини та динаміку її розвитку.



КОНКУРС «УЧИТЕЛЬ РОКУ» ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЯКОСТІ



За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 22-23 від
11 червня 2018 р., с. 7;

- офіційного веб-сайту МОН України:
<https://mon.gov.ua/ua/news/peremozhchita-laureati-konkursu-uchitel-roku-2018-otrimayut-derzhavni-nagorodi>

У Міністерстві освіти і науки проаналізували результати Всеукраїнського конкурсу «Учитель року — 2018». Учасниками конкурсу стали 100 вчителів (по 25 у кожній номінації), із них: 11 педагогів із закладів загальної середньої освіти сільської місцевості, 5 — із закладів загальної середньої освіти СМТ, 84 — із міських закладів загальної середньої освіти.

Під час засідання оргкомітету конкурсу заступник міністра освіти і науки України Павло Хобзей наголосив, що конкурс «Учитель року» — це інструмент для досягнення якості: «Цього річ він відкрив професійних, креативних і творчих учителів, які здатні реалізовувати ідеї Нової української школи. Досвід переможців конкурсу «Учитель року — 2018» має стати здобутком усієї освітянської громади. Ми наголошуємо на нових вимогах до шкільного вчителя. Він — відкритий до нових знань, професійно мобільний, емоційно гнучкий і знає прийоми активізації аудиторії. Володіючи інформаційно-комунікаційними технологіями і новітніми методиками, сучасний учитель має широкі можливості для реалізації педагогічних інновацій».

Для вдосконалення знань учителів у реалізації підходів Нової української школи заклади післядипломної педагогічної освіти можуть використовувати оприлюднені висновки та рекомендації щодо заключного туру конкурсу.

Центральний оргкомітет конкурсу розглянув пропозиції щодо присвоєння переможцям конкурсу почесного звання «Заслужений учитель України» і нагородження лауреатів, які посіли другі й треті місця, почесними грамотами Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України.



КОНФЕРЕНЦІЯ МІНІСТРІВ ОСВІТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ



За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 24 від 18 червня
2018 р., с. 5;

- офіційного видання МОН України та
НАПН України «Педагогічна газета»
№ 3 від травня-червня 2018 р., с. 1;

- веб-сайту «National Erasmus+ Office in
Ukraine (EU-funded project)»:

<http://erasmusplus.org.ua/novyny/1791-konferentsiia-ministriv-osvity-yevropeiskoho-prostoru-vyshchoi-osvity-24-250518-m-kyiv.html>

Нещодавно відбулася Конференція міністрів освіти Європейського простору вищої освіти в м. Париж, Франція. Україну на Конференції представляла команда на чолі з Міністром освіти і науки України Лілією Гриневич. До складу якої увійшли: заступник Міністра освіти і науки України, член Національної команди експертів з реформування вищої освіти



Юрій Рашкевич, ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Леонід Губерський, директор Інституту вищої освіти НАПН України, член Національної команди експертів з реформування вищої освіти Світлана Калашнікова, проректор з науково-педагогічної роботи (міжнародні зв'язки) Петро Бех та президент Української асоціації студентів Лідія Фесенко.

Під час виступу Міністр освіти і науки України наголосила: «Попри виклики, Україна модернізує систему освіти на всіх рівнях. Після Революції Гідності наша країна зробила величезну законодавчу роботу. Три системні закони були прийняті протягом 2014-2017 рр. – Закон «Про вищу освіту», Закон «Про наукову та науково-технічну діяльність» і рамковий Закон «Про освіту». З того часу ми працюємо над реалізацією цих всеосяжних законів одночасно. Академічна свобода та автономія закладів є основою пропонованих реформ.

Однак я визнаю – припущення про готовність університетів до цієї автономії виявилось дуже складним у реалізації. Нерідко університети не готові до відповідальності за якість вищої освіти, яку вони надають. Зміна свідомості з авторитарної культури зобов'язання до культури відповідальності та проактивності потребує злагоджених зусиль усіх учасників процесу. На жаль, такі речі не відбуваються за одну ніч. Я знаю, що свого часу ваші країни також відповідали на подібні виклики, коли впроваджували системні зміни».

За підсумками Конференції міністрів освіти Європейського простору вищої освіти було ухвалено комюніке. У документі відзначено прогрес, якого було досягнуто в розбудові ЄПВО за останні два десятиліття, а також окреслено зобов'язання щодо його подальшого розвитку. Заступник міністра освіти і науки України Юрій Рашкевич презентував цей документ проректорам з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, а також учасникам підсумкового етапу українсько-польського проекту «Інноваційний університет і лідерство».

У документі наголошено, що забезпечення якості є ключовим у розвитку взаємної довіри, а також підвищенні мобільності та справедливого визнання кваліфікацій і періодів навчання в усьому європейському просторі вищої освіти.

За словами Ю. Рашкевича без довіри ми не маємо визнання дипломів, трансферу кредитів; знижується академічна мобільність: «Зараз уже напрацьовуються загальноєвропейські документи для автоматичного визнання кваліфікацій – по всьому ЄПВО».

У комюніке наголошено:

- національні системи забезпечення якості повинні розроблятися на основі ESG 2015 («Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в ЄПВО»);

- щоб заохотити розвиток більшої кількості спільних програм і спільних ступенів/дипломів відбуватиметься сприяння використанню «Європейського підходу до забезпечення якості спільних програм» у національних системах вищої освіти;

- про практику, коли кілька університетів домовляються між собою координувати освітні програми, на підставі чого конкретний випускник здобуває диплом усіх цих вишів. Як правило, такі документи про освіту супроводжуються додатковими дипломами для кожної країни. Розробниками цих програм є переважно консорціуми провідних європейських університетів;

- про сприяння розвитку бази даних результатів зовнішнього оцінювання якості;

- про автоматичне визнання кваліфікацій;

- на виконанні рекомендацій Лісабонської конвенції визнання кваліфікацій щодо біженців, внутрішньо переміщених осіб тощо;

- на застосування механізмів визнання кваліфікацій чи результатів навчання окремих періодів в умовах, коли людина не може це задокументувати.

Юрій Рашкевич наголошує: «Прозорі процедури визнання попереднього навчання – це виклик, що стоїть перед більшістю країн – учасниць Болонського процесу».



ПРОЕКТ OPEN UKRAINIAN CITATION INDEX (OUCI)



За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 24 від 18 червня
2018 р., с. 10;

- офіційного сайту ДНТБ України:
<http://gntb.gov.ua/ua/n/templn.html?n2018o>

Генеральний директор директорату науки МОН України Дмитро Чеберкус на засіданні Колегії МОН представив проект Open Ukrainian Citation Index (OUCI). Він звернув увагу на тому, що відмінності між природничими, соціальними та гуманітарними науками не дозволяють об'єктивно оцінювати наукову продуктивність, використовуючи лише бази Scopus та Web of Science (WoS). Тому враховуючи це, була запропонована спільна ініціатива директорату науки МОН України і Державної науково-технічної бібліотеки України щодо розробки нової спеціалізованої пошукової системи та інструменту для відслідковування цитувань OUCI на основі Initiative for Open Citations – співпраці між науковими видавництвами, дослідниками та іншими зацікавленими сторонами задля сприяння необмеженому доступу до наукових даних про цитування.

На основі цієї платформи МОН і ДНТБ планують створити відкритий український індекс наукового цитування. Фахівці бібліотеки розроблятимуть необхідне програмне забезпечення й інтерфейс для доступу до бази через сайт ДНТБ. Це дасть змогу проводити пошук у базі даних, встановлювати кількість документів, цитувань для авторів, установ, видань та розраховувати наукометричні показники.

Д. Чеберкус зауважив, що вже прийнято всі нормативно-правові акти, необхідні для заохочення видань долучатися до проекту. Передусім це нова редакція Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН від 15.01.2018 р. №32.

Всі наукові фахові видання в Україні відповідно до Порядку поділяються на 3 категорії. Найвища «А» – ті, що входять до Scopus та WoS. А ось для середньої категорії «Б», до якої очікувано протягом двох років увійде найбільше видань, однією з умов є обов'язкове присвоєння кожному опублікованому матеріалу міжнародного цифрового ідентифікатора – Digital Object Identifier (DOI).

Керівник директорату акцентує увагу на тому, що цей крок є дуже важливим, адже наявність такого ідентифікатора робить наукову публікацію видимою для професійних бібліометричних систем. Це полегшує її пошук колегами з усього світу та дає змогу відстежувати її цитування.

